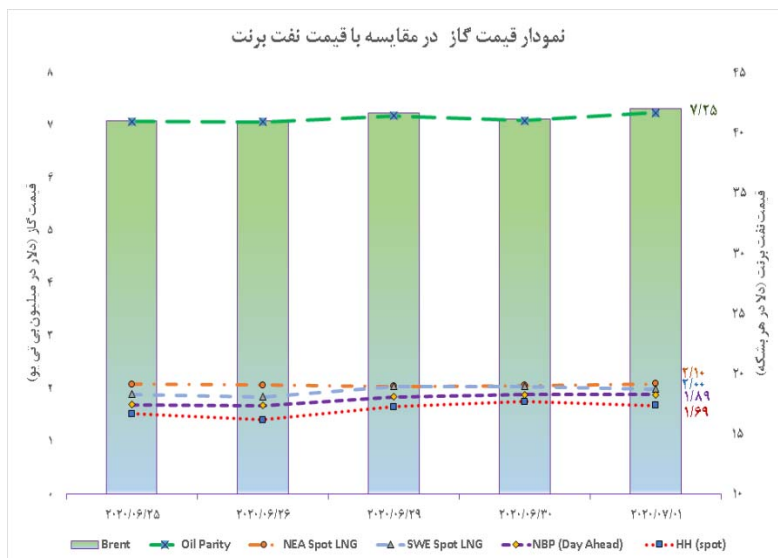

روند قیمت‌ها

در هفته منتهی به اول ماه ژوئیه، قیمت تک‌محموله‌های ال‌ان‌جی در بازار گاز شمال شرق آسیا بدون تغییر نسبت به هفته قبل در سطح ۲/۱ دلار در هر میلیون بی‌تی‌یو باقی ماند و در بازار گاز جنوب غرب اروپا قیمت تک‌محموله‌های ال‌ان‌جی با ۱۰ سنت افزایش نسبت به هفته قبل به ۲ دلار در هر میلیون بی‌تی‌یو رسید. در بازار شمال شرق آسیا پیش‌بینی افزایش تقاضا برای خرید تک‌محموله‌ها برای ماه اوت باعث عدم کاهش قیمت فروش تک‌محموله‌ها از سوی فروشندگان گردید. در حال حاضر قیمت تک‌محموله‌های برای تحویل در ماه اوت در محدوده ۲/۳ الی ۲/۱۵ دلار در هر میلیون بی‌تی‌یو قرار گرفته است و نسبت به هفته قبل ۱۰ سنت افزایش یافته است. در حال حاضر در این بازار تقاضا برای خرید تک‌محموله‌ها برای ماه سپتامبر اندک بوده و شاخص قیمت تک‌محموله‌های موسسه آرگوس برای تحویل در نیمه اول این ماه ۲/۲۷ و برای نیمه دوم ۲/۲۷ دلار در هر میلیون بی‌تی‌یو می‌باشد. در عین حال افزایش عرضه محموله‌های جدید از سوی قطر، آنگولا، روسیه و استرالیا عامل دیگر کاهش قیمت تک‌محموله‌ها در نیمه دوم سپتامبر می‌باشد. از سوی دیگر احتمال افزایش تقاضای

بازار در ماه اکتبر و رشد قیمت‌ها به میزان ۵۰ سنت نسبت به ماه سپتامبر سبب شده است با توجه به قیمت‌های پائین تک‌محموله‌ها، خریداران و فروشندگان اقدام به استفاده از مخازن ذخیره سازی شناور به منظور ذخیره سازی گاز نمایند.

در بازار گاز جنوب غرب اروپا طی چند هفته گذشته واردات تک‌محموله‌های

ال‌ان‌جی بدلیل عدم برداشت تعداد قابل توجهی از محموله‌های عرضه شده از سوی تولیدکنندگان آمریکائی، از ابتدای ماه مه تنزل یافته است و میزان واردات از ۵/۴۴ میلیون تن در ماه مه به ۱/۸۵ میلیون تن در ماه جولای تنزل یافته است که از جمله عوامل افزایش قیمت تک‌محموله‌ها طی هفته گزارش در بازار گاز منطقه اروپا بوده است.

گازپروم در معرض تهدید مازاد عرضه ال ان جی

براساس گزارش شرکت "گازپروم"، صادرات گاز روسیه به اروپا و ترکیه در سه ماهه اول سال ۲۰۲۰ معادل ۱۹ درصد نسبت به سال قبل کاهش یافته است. این شرکت از ماه ژانویه آمارهای صادرات گاز خود را به صورت ماهیانه ارائه نکرده است، که به عقیده بسیاری به دلیل عدم تمایل روسیه به افشای وسعت بحران ناشی از افزایش رقابت به ویژه با ال ان جی ایالات متحده است. پیش از شیوع ویروس کرونا، تقاضای گاز در بازارهای اصلی اروپا کاهش یافته بود و با شیوع ویروس کرونا و تعطیلی بیشتر فعالیت‌های تجاری، تقاضای گاز افت بیشتری یافت به طوری که طبق داده‌های گمرک روسیه صادرات گاز خط لوله در چهارماه نخست سال، ۲۴ درصد کاهش یافته است. طبق پیش‌بینی شرکت "گازپروم"، متوسط قیمت صادرات گاز به اروپا در سال جاری میلادی به محدوده ۳/۷ الی ۴ دلار به ازای هر میلیون بی‌تی‌یو خواهد رسید در حالی که در سال گذشته این رقم ۵/۷۰ دلار بوده است. و این شرکت در حال مذاکره با خریداران در مورد تجدید نظر در خصوص قیمت گاز صادراتی خود می‌باشد. در حال حاضر شرکت "گازپروم" در مورد قیمت‌گذاری وارد مرحله داوری علیه Eni، یکی از بزرگ‌ترین مشتری‌های اروپایی خود، شده است.

شرکت "گازپروم" سال جاری را در شرایطی آغاز نموده است که ذخایر گازی اروپا به دلیل نگرانی از عدم توافق روسیه و اوکراین در قرارداد جدید انتقال گاز و نیز اعتدال دمای هوا در فصل زمستان، به سطوح بالایی افزایش یافته بود. این وضعیت با شیوع ویروس کرونا در چین و دیگر کشورهای آسیایی که باعث افت تقاضا برای گاز در این منطقه و سرآزیر شدن محموله‌های ال ان جی به سمت اروپا شده بود، تشدید گردید. در عین حال شرکت "گازپروم" سهم بازار را به عرضه‌کنندگان ال ان جی به ویژه تولیدکنندگان آمریکایی و رقیب هموطنش شرکت نواتک واگذار نمود، زیرا خریداران به جای واردات گاز از محل قراردادهای بلند مدت از طریق خط لوله با قیمت‌های بالاتر اقدام به خرید تک‌محموله‌های ال ان جی با قیمت‌های پائین تر نمودند. در این راستا فروش ال ان جی شرکت "گازپروم" نیز، با ۸۵ درصد افزایش نسبت به سال گذشته به ۲/۷۳ میلیارد مترمکعب در سه ماهه اول رسید در حالی که فروش گاز از طریق خط لوله، به ویژه به آلمان انگلستان افت شدیدی داشت. در عین حال شرکت "گازپروم" در جدیدترین بازار صادرات گاز خود در چین نیز با کاهش صادرات مواجه شد و صادرات از طریق خط لوله "پاور آو سیبری" در سه ماهه نخست سال جاری به ۷۱۵ میلیون مترمکعب رسید که نشان دهنده عدم دستیابی این شرکت برای صادرات ۵ میلیارد مترمکعب گاز در سال جاری به چین می‌باشد. همچنین صادرات "گازپروم" به منطقه اروپا (به جز کشورهای لتونی، لیتوانی و استونی) در فصل نخست سال جاری به ۳۳/۹۵ میلیارد مترمکعب رسید که ۱۶/۹ درصد نسبت به سال قبل کاهش یافته است.

صادرات گاز شرکت "گازپروم" به منطقه اروپا و ترکیه در سه ماهه اول سال ۲۰۲۰، نسبت به سال ۲۰۱۹ تحت تاثیر شیوع ویروس کرونا و کاهش تقاضای گاز و افزایش رقابت با عرضه‌کنندگان ال ان جی آمریکا، ۱۹ درصد کاهش یافته است.

عامل اصلی کاهش صادرات گاز از طریق خط لوله شرکت "گازپروم"، اقدام خریداران برای خرید تک‌محموله‌های ال ان جی با قیمت‌های پائین تر به جای واردات گاز از محل قراردادهای بلند مدت واردات از طریق خط لوله با قیمت‌های بالاتر می‌باشد.

شرکت "گازپروم" به منظور افزایش فروش گاز در منطقه اروپا، با تقویت فروش گاز به صورت تکمحموله در سکوی فروش الکترونیکی خود (ESP^۱)، که قیمت گاز به قیمت‌های گاز در بازارهای اصلی اروپا نزدیک است، به استراتژی "سهم بازار"^۲ متوسل شد و این شرکت ۹/۰۷ میلیارد مترمکعب گاز را از طریق این سکو به فروش رساند که نسبت به مدت مشابه سال قبل، ۲/۰۱ میلیارد مترمکعب افزایش یافت. این امر باعث افزایش ۴۰ درصدی فروش گاز به هلند و اسلواکی شد، و میزان فروش الکترونیکی به این دو کشور به ترتیب به ۹۲۰ و ۸۸۰ میلیون مترمکعب رسید. اما پس از سقوط قیمت‌های تکمحموله‌ها در منطقه اروپا به ۱ دلار در هر میلیون بی‌تی‌یو در اواخر ماه مه، این شرکت مجبور به تغییر راهبرد فروش گاز خود شد به طوری که ارسال گاز از خط لوله یامال - اروپا و نیز قراردادهای فروش کوتاه‌مدت خود را متوقف نمود. در حال حاضر شاخص ESPGazEX، ۲/۳۰ دلار در هر میلیون بی‌تی‌یو است در حالی که قیمت گاز در بازار اصلی گاز ۲ دلار در هر میلیون بی‌تی‌یو و پائین تر از قیمت گاز شرکت "گازپروم" است. به گفته کارشناسان، هرچند هزینه نهایی برای حمل گاز تا آلمان که بزرگ‌ترین بازار صادراتی روسیه می‌باشد، حدود ۳/۵۰ دلار در هر میلیون بی‌تی‌یو است؛ اما "گازپروم" می‌تواند از هزینه انتقال در داخل روسیه به میزان ۱ دلار در هر میلیون بی‌تی‌یو صرف‌نظر نماید. همچنین با توجه به اینکه این شرکت سهامدار ۵۱ درصد از خط لوله نورداستریم نیز می‌باشد، امکان صرف نظر کردن از نیمی از هزینه ۷۰ سنتی انتقال از این خط نیز وجود دارد. لذا با کسر بخشی از هزینه‌های انتقال گاز، قیمت فروش گاز به اروپا تا ۲/۲۰ دلار به ازای هر میلیون بی‌تی‌یو برای "گازپروم" قابل توجیه خواهد بود.

با وجود موفقیت ابتدائی راهبرد سهم بازار و افزایش فروش گاز از طریق سکوی فروش الکترونیکی شرکت "گازپروم"، اما سقوط قیمت گاز در بازارهای اصلی اروپا به یک دلار در هر میلیون بی‌تی‌یو این شرکت را وادار به تغییر راهبرد اتخاذ شده نموده است.

طرح توسعه ال‌ان‌جی قطر متوقف نمی‌شود

قطر در نظر دارد ظرفیت تولید ال‌ان‌جی خود را ۴۳ درصد افزایش داده و میزان تولید را در فاز اول توسعه از ۷۷ میلیون تن در سال ۲۰۲۰ به ۱۱۰ میلیون تن در سال ۲۰۲۵، و در فاز دوم به ۱۲۶ میلیون تن در سال ۲۰۲۷ افزایش دهد. در این راستا شرکت نفت قطر قراردادهایی به ارزش ۲۰ میلیارد دلار با سه شرکت کشتی‌سازی کره جنوبی برای ساخت بیش از ۱۰۰ کشتی ال‌ان‌جی امضا کرده است. با بسته‌شدن این قراردادها نزدیک به ۶۰ درصد از ظرفیت جهانی ساخت کشتی ال‌ان‌جی تا سال ۲۰۲۷ به نفت قطر اختصاص یافته است. طبق اعلام وزیر انرژی و مدیر عامل شرکت نفت قطر، قطر تولید ال‌ان‌جی خود را برای تنظیم بازار و افزایش قیمت ال‌ان‌جی کاهش نخواهد داد و این کشور به عنوان بزرگ‌ترین تولیدکننده ال‌ان‌جی جهان، برای توسعه بخش انرژی از آمادگی کامل برخوردار بوده و به افزایش تولید ال‌ان‌جی طبق برنامه

ظرفیت تولید ال‌ان‌جی قطر در فاز اول توسعه از ۷۷ میلیون تن در سال ۲۰۲۰ به ۱۱۰ میلیون تن در سال ۲۰۲۵، و در فاز دوم توسعه به ۱۲۶ میلیون تن در سال ۲۰۲۷ افزایش خواهد یافت.

¹ Electronic Sales Platform

² volume-over-value strategy

تعیین شده ادامه و تمامی قراردادهای توسعه میدان شمالی را به زودی واگذار خواهد نمود. در عین حال شرکت نفت قطر به منظور کاهش آثار همه‌گیری ویروس کرونا، امسال هزینه‌های خود در بخش نفت و گاز را ۳۰ درصد کاهش داده است و احتمال کاهش بیشتر وجود ندارد. قطر از مزیت تولید ارزان گاز برخوردار است و سومین گاز ارزان جهان را تولید می‌کند.

افزایش تقاضای واردات ال‌ان‌جی هند و چین

پایانه واردات ال‌ان‌جی موندرا یکی از چندین پایانه‌های در حال احداث واردات ال‌ان‌جی هند است که از ماه ژانویه سال ۲۰۲۰ به بهره‌برداری رسیده است و در هفته گذشته دهمین محموله ال‌ان‌جی وارداتی به این کشور از طریق این پایانه به شبکه توزیع خط لوله هند تزریق شد. لازم به ذکر است که محموله مذکور معادل ۱۷۴ هزار متر مکعب بوده و در ۲۱ ژانویه از طریق این پایانه وارد شده است. این در حالی است که در ماه‌های اخیر به علت شیوع ویروس کرونا رشد مصرف و به دنبال آن واردات ال‌ان‌جی هند با روند کاهشی مواجه شده، اما میزان شیوع ویروس کرونا رشد مصرف و به دنبال آن واردات ال‌ان‌جی هند با روند کاهشی مصرف انرژی و به دنبال آن مصرف گاز در این کشور کمتر از سایر کشورها بوده است. در این میان چین به عنوان کشوری که ویروس کرونا از این کشور شیوع پیدا کرده و در واقع اولین اقتصادی است که با رکود ناشی از شیوع کرونا دست به گریبان شده در هفته‌های اخیر با کاهش موانع و محدودیت‌های اجتماعی وضع شده به علت کنترل ویروس کرونا با افزایش تقاضا برای این محصول مواجه بوده است. لازم به ذکر است که به علت وجود مازاد عرضه در بازار محموله‌های ال‌ان‌جی چین، اختلاف قیمت بین بنزین و ال‌ان‌جی افزایش یافته و این امر موجب شده تا در زمانی که موانع تردد اجتماعی کاهش و تقاضای بخش حمل و نقل افزایش یابد، وسایل حمل و نقل که با سوخت ال‌ان‌جی کار می‌کنند بیشتر مورد استفاده قرار خواهند گرفت و این امر نیز باعث افق مثبت برای افزایش تقاضای ال‌ان‌جی چین خواهد شد.

صادرات ال‌ان‌جی آمریکا در ماه سپتامبر ۲۰۲۰

آمریکا به عنوان یکی از بزرگترین تولیدکنندگان ال‌ان‌جی جهان در ماه‌های اخیر به علت کاهش رشد اقتصادی جهان و به دنبال آن کاهش مصرف ال‌ان‌جی، با کاهش شدید فعالیت در بازار محموله‌های ال‌ان‌جی مواجه بوده است. این در حالی است که مطابق آمار اعلام شده تقاضا برای محموله‌های ال‌ان‌جی در آمریکا که به کمترین میزان خود در ۱۴ ماه اخیر رسیده بود، در اواخر ماه ژوئن با نشانه‌هایی از بهبود روبرو گردید و این در حالی است که تعداد محموله‌های ال‌ان‌جی لغو شده در ماه ژوئیه و اوت قابل توجه

دهمین محموله ال‌ان‌جی ال‌ان‌جی به پایانه واردات موندرا هند که از ماه ژانویه سال ۲۰۲۰ به بهره‌برداری رسیده است به شبکه توزیع خط لوله هند تزریق شد.

کاهش قیمت محموله‌های ال‌ان‌جی و کاهش فاصله قیمت گاز با بنزین موجب افزایش تقاضای گاز در بخش حمل و نقل این کشور و ایجاد افق مثبت برای افزایش تقاضای ال‌ان‌جی چین شده است.

صادرات ال‌ان‌جی آمریکا در ماه‌های اخیر با کاهش شدید مواجه بوده است.

است. لازم به ذکر است که میزان محموله‌های ال‌ان‌جی صادراتی از پایانه‌های آمریکا در ماه ژوئن به ۱۰۰ میلیون تن رسید که حاکی از افزایش صادرات محموله‌های ال‌ان‌جی این کشور در این ماه است. در این رابطه میزان صادرات محموله‌های ال‌ان‌جی در پایانه‌های "سایین‌پس" و "کامرون" در هفته گذشته به ترتیب ۱۱۳ و ۵۰ میلیون متر مکعب در روز نسبت به هفته قبل افزایش یافته است. علاوه بر این میزان صادرات محموله‌های ال‌ان‌جی از پایانه‌های صادراتی "کورپوس کریستی" و "فری‌پورت" در تگزاس نیز در مدت زمان مذکور به ترتیب ۲۳ و ۲۰ میلیون متر مکعب افزایش یافته است. لازم به ذکر است که برخی کارشناسان در خصوص بازگشت تقاضای انرژی از جمله تقاضای ال‌ان‌جی به مقادیر قبل از شیوع کرونا حتی در صورتیکه کرونا کنترل شود نیز شبیهه وارد کرده‌اند. در این رابطه دو دلیل ذکر شده است. اولاً، با توجه به افزایش تعداد مبتلایان کرونا در هفته‌های اخیر بسیاری معتقدند که به زودی شاهد وقوع موج دوم شیوه این ویروس خواهیم بود و لذا افق مثبتی در خصوص افزایش قابل توجه تقاضای انرژی وجود ندارد. ثانیاً، با توجه به گسترش خدمات از راه دور در دوران کرونا بسیاری معتقد هستند که این امر موجب تغییر ساختار رفتاری مصرف‌کنندگان خواهد شد و بر تقاضای بخش حمل و نقل و به دنبال آن تقاضای انرژی اثر منفی خواهد داشت.

به عقیده برخی از کارشناسان وقوع موج دوم شیوع ویروس کرونا و گسترش خدمات دورکاری باعث تغییر ساختاری رفتار مصرف‌کنندگان و تاثیر منفی بر تقاضای بخش حمل و نقل و تجارت و عدم بازگشت تقاضای انرژی از جمله ال‌ان‌جی به مقادیر قبل از شیوع این ویروس خواهد شد.

مناقصه احداث خط لوله شرکت بوتاش ترکیه با نخجوان

شرکت دولتی بوتاش ترکیه، مناقصه‌ای به منظور ساخت خط لوله گاز طبیعی به جمهوری خودمختار نخجوان اعلام کرده است. این خط لوله جدید به موازات فروش گاز ایران به جمهوری آذربایجان و در راستای تلاش آنکارا برای بهبود روابط سیاسی با ایالات متحده انجام می‌شود. جمهوری خودمختار نخجوان بین ایران و ارمنستان واقع شده است و مرز کوتاهی نیز با ترکیه دارد و از سال‌ها پیش برای مصارف گرمایشی و تولید برق به گاز ایران وابسته بوده است. توافق اولیه برای ساخت این خط لوله در سال ۲۰۱۰ انجام شده بود اما تاکنون متوقف مانده بود. مناقصه شرکت بوتاش برای طراحی خط لوله ۸۰ کیلومتری با ظرفیت انتقال ۲ میلیارد مترمکعب گاز در سال از شهر ایغدیر در شرق ترکیه به مرز نخجوان است. طراحی این خط لوله در اوایل سال ۲۰۲۱ به پایان خواهد رسید و احتمالاً تا سال ۲۰۲۲ به بهره‌برداری می‌رسد. در حال حاضر جمهوری نخجوان گاز مورد نیاز خود را براساس قرارداد معاوضه بین ایران و آذربایجان دریافت می‌کند.

شرکت بوتاش ترکیه، مناقصه‌ای به منظور ساخت خط لوله گاز طبیعی به جمهوری خودمختار نخجوان اعلام کرده است.

آدرس اینترنتی نشریه

www.opec.mop.ir

مدیریت کل امور اوپک

و روابط با مجامع انرژی